

Różne aspekty opisu dokumentów ikonograficznych w Bibliotece Cyfrowej Politechniki Warszawskiej na przykładzie kolekcji fotografii Henryka Poddębskiego

Jolanta B. Kucharska
Maria Miller
Małgorzata Wornbard

Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej

Poznań 2008

Dokumenty ikonograficzne

Dokument ikonograficzny to dwuwymiarowy, nieruchomy, nie przeznaczony do projekcji obraz, utrwalony dowolną techniką na przenośnym podłożu.

Rodzaje dokumentów ikonograficznych:

- rysunki
- dzieła malarskie
- grafiki
- fotografie (negatyw, pozytyw)
- plakaty
- zaproszenia
- kartki pocztowe
- medale i in.

Zbiory ikonograficzne Biblioteki Główniej Politechniki Warszawskiej

- Zasoby przejęte z biblioteki Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa w 2005 r.
- dawne zbiory Instytutu Urbanistyki i Architektury z lat 1952-1972 oraz Instytutu Kształtowania Środowiska z lat 1972-1978)
- około 40000 fotografii naklejonych na karty
- około 18000 diapozytywów
- materiały przekazane w formie darów
- (głównie jako zapis cyfrowy)

Henryk Poddębski (1890-1945)

- Pracownik wydawnictwa Gebethner i Wolf
- Fotografuje w latach 1912-1939
- Sekretarz Komisji Fotograficznej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego (od 1918 r.)
- Współpracuje z Ministerstwem Robót Publicznych, Wydziałem Turystyki Ministerstwa Komunikacji, Wydziałem Propagandy MSZ, Ministerstwem Oświaty oraz Korpusem Ochrony Pogranicza

Digitalizacja, archiwizacja

- Do celów archiwizacji zdjęcia zdigitalizowane w formacie TIFF, rozdzielczość 600 dpi
- Do publikacji w Bibliotece Cyfrowej skonwertowane do formatu JPEG, rozdzielczość 300 dpi
- Na zdjęciach cyfrowych dodajemy nadruk 'Copyright' w prawym dolnym rogu

HENRYK PODDEBSKI

WARSZAWA, ul. ZAJĘCZA 7, TEL. 526-39

ZBIÓR FOTOGRAFJI KRAJOZNAWCZEJ

Miejscowość:

Określenie:

.....
.....
.....

Nr. Rok

Zastrzega się prawo autorskie.

Stempel na oryginalnej odbitce ze zbiorów Krystyny Kukieli

ul. Ząbkowska w Warszawie, ok. 1916

Pustelnia kamedułów w Krakowie, [przed 1939]

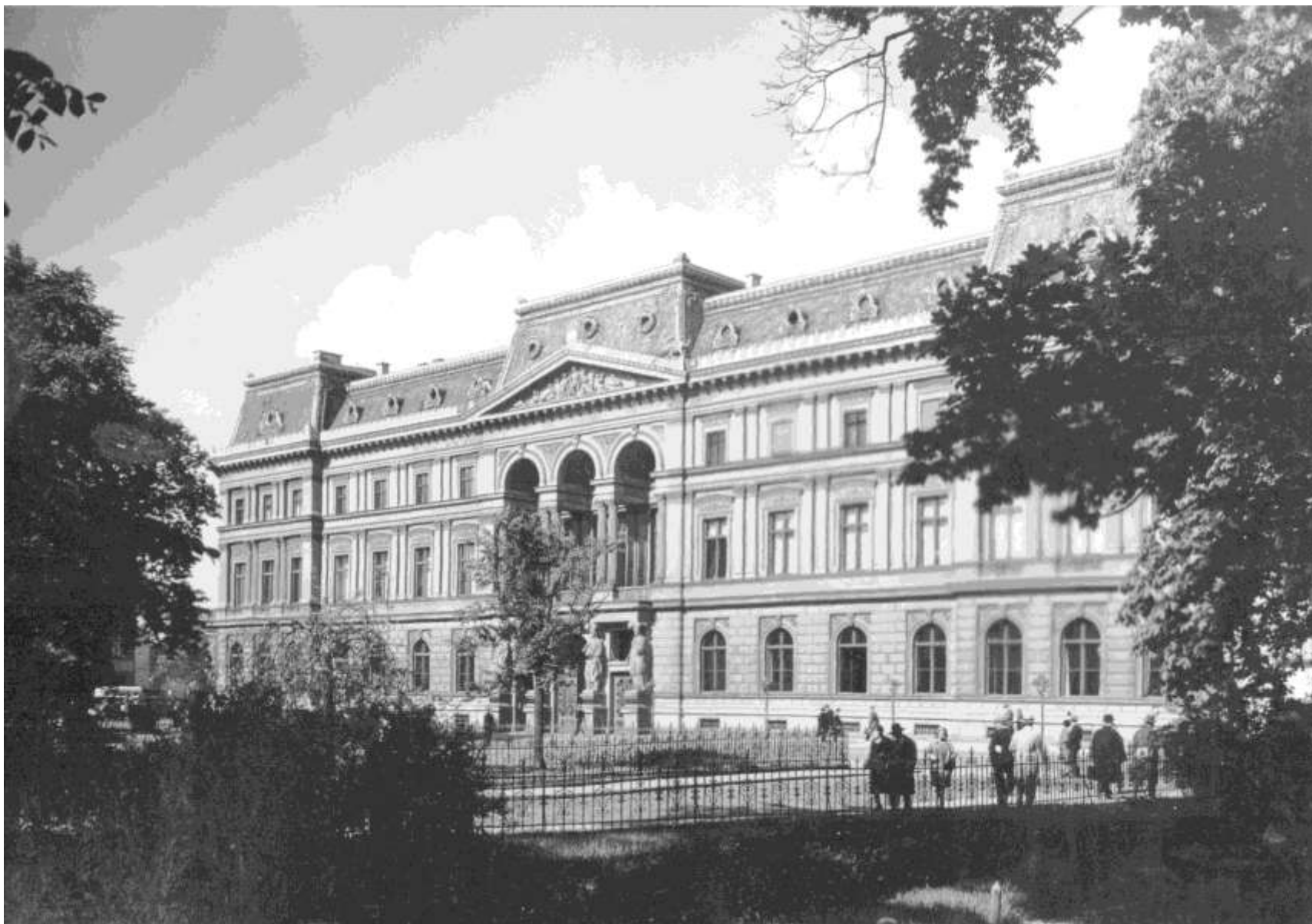
Zamek Królewski w Warszawie, Pokój Audiencyjny Stary, 1929

Fasada, Synagoga Wielka na Tłomackiem, 1930

ul. Marszałkowska
w Warszawie,
ok.1938

Pałac Kronenberga w Warszawie. Fasada, 1930

Pałac Bnińskich w Gułtowach, 1934

Standardy, normy i formaty

- Brak ujednoliconego standardu dla bibliotek, archiwów i muzeów
- Próby ujednolicenia (SEPIADES, XMP)
- Biblioteki używają standardu MARC, archiwa standardu ISAD
- Rozwój fotografii cyfrowej wymusił możliwość wprowadzenia opisu zdjęcia bezpośrednio w pliku graficznym (standard XMP, oprogramowanie np. Adobe Acrobat, Photoshop i in.)
- 2006 r. - Zespół ds. digitalizacji powołany przez Ministra Kultury wskazał: MARC dla bibliotek, ISAD (EAD) dla archiwów, Dublin Core dopuszczalny dla opracowania zbiorów zdigitalizowanych, m.in. dla bibliotek cyfrowych

Standardy, normy i formaty

Specyficzne cechy dokumentów ikonograficznych powodują, że jest to najtrudniejszy do skatalogowania materiał biblioteczny

- Brak danych do stworzenia opisu
- Do opisu bibliograficznego przetwarza się informacje wizualne wydobyte z dokumentu, zinterpretowane przez katalogującego
- Dane uzupełniane są ze źródeł spoza dokumentu

Brak opublikowanej polskiej normy oraz przepisów bibliograficznych opracowanych przez NUKAT

Opracowanie dokumentu ikonograficznego

- 2 metody: zespołowa i opracowanie indywidualne
- Procedury wypracowane we współpracy z Centrum NUKAT
- Spójność haseł i opisów bibliograficznych między Dublin Core i NUKAT
- Różnice w opisach wynikają z odmienności stosowanych formatów: MARC i Dublin Core

Opis w formacie MARC 21

```
CKZ      |a p
FMT      VM
LDR      nkm a22 | 4500
001      vtls001226672
003      NUKAT
007      kh bo
008      081105s1922 pl nnn g | 01 in c
040      |a WA 72/01OMW |c WA 72/01OMW
080      |a 72(438)
080      |a 72.033.5
080      |a 726
080      |a 726:27
080      |a 726.591
080      |a 726.593
080      |a 72.025
080      |a 77.03
1001     |a Poddębski, Henryk.
24510    |a [Katedra Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Sandomierzu] |h [Dokument ikonograficzny] : |b [wnętrze] / |c [Henryk Poddębski].
260      |a [S. l. : |b s. n., |c 1922].
300      |a 1 fot. ; |c 11,8 x 17,6 cm.
500      |a Data budowy obiektu: 1360-1282.
500      |a Tyt. nadany przez katalogującego.
500      |a Brak nazwy drukarni.
500      |a Data wykonania odb.: po 1960.
5208     |a Widoczne stalle i prospekt organowy.
530      |a Dostępny również w postaci kopii cyfrowej.
690      |a ARCHITEKTURA POLSKA
690      |a ARCHITEKTURA GOTYCKA
690      |a ARCHITEKTURA SAKRALNA
690      |a KATEDRY
690      |a KOLEGIATY
690      |a WNETRZA SAKRALNE
690      |a STALLE
690      |a PROSPEKTY ORGANOWE
690      |a ZABYTKI ARCHITEKTURY
690      |a FOTOGRAFIA DOKUMENTALNA
85641    |u http://bcpw.bg.pw.edu.pl/publication/969 |z Biblioteka Cyfrowa Politechniki Warszawskiej |4 no
997      |a S12 |b Poddębski
FRM      |a fot
NAB      |a BG0811
CAT      |a O-MW |b 50 |c 20081112 |l WTU01 |h 1232
CAT      |a O-MW |b 50 |c 20081112 |l WTU01 |h 1236
CAT      |a O-MW |b 50 |c 20081113 |l WTU01 |h 0949
098      |a 000169977
SYS      000169977
```

Pole 100 – hasło
zgodne z KHW
(NUKAT)

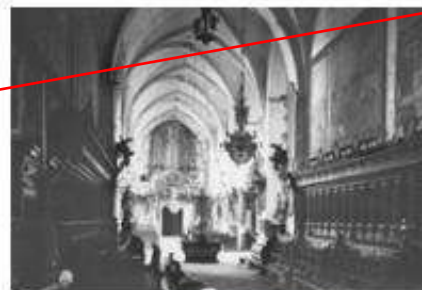
Pole 856 - BCPW

Opis w formacie Dublin Core

Katedra Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Sandomierzu. Wnętrze

- ☐ Informacja bibliograficzna :
 - ☐ Tytuł : Katedra Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Sandomierzu. Wnętrze
 - ☐ Autor : Podębski, Henryk
 - ☐ Data wydania oryg. : 1922
 - ☐ Temat i słowa kluczowe : architektura 14 w. ; architektura gotycka ; architektura polska ; architektura sakralna ; bazyliki ; fotografia dokumentalna ; katedry ; Kazimierz Wielki ; kolegiaty ; Polish architecture ; prospekty organowe barokowe ; Sandomierz ; stalle barokowe ; woj. świętokrzyskie ; wyposażenie wnętrz sakralnych ; zabytki architektury
- ☐ Opis : 11,8 x 17,6 cm ; Data budowy obiektu: 1360-1382 ; data odb. po 1960
- ☐ Identyfikator zasobu : oai:bcpw.bg.pw.edu.pl:1127
- ☐ Typ zasobu : fotografia
- ☐ Format : image/jpeg
- ☐ Źródło : [kliknij tutaj, żeby przejść](#)
- ☐ Powiązania : fotografia polska przed 1939 r.
- ☐ Prawa : Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej ; Krystyna Kukiela, córka autora
- ☐ Sygnatura BCPW : DL.000262

[Pokaż treść!](#)

Katalog Centralny PW

Wybrane atrybuty DC i pola MARC

Tytuł (Title) – pole 245

Twórca (Creator) – pole 100

Temat i słowa kluczowe (Subject and Keywords) – pole 690

Opis (Description) – pole 5XX

Data (Date) – pole 260

Źródło (Source) – pole 856

Powiązania/Relacje (Relations)

Prawa własności (Rights Management)

Opis w formacie MARC 21

```
CKZ      |a p
FMT      VM
LDR      nkm a22 i 4500
001      vtls001226448
003      NUKAT
007      kh bo
008      081105s1918 pl nnn g | 01 in c
040      |a WA 72/01OMW |c WA 72/01OMW
080      |a 72(438)
080      |a 72.034.7
080      |a 726
080      |a 726:27
080      |a 726.591
080      |a 726.59
080      |a 72.025
080      |a 77.03
1001     |a Poddębski, Henryk.
24510    |a [Kościół św. Franciszka z Asyżu w Warszawie] : |h [Dokument ikonograficzny] : |b [wnętrze] / |c [Henryk Poddębski].
260      |a [S. l. : |b s. n., |c 1918].
300      |a 1 fot. ; |c 17,4 x 12,7 cm.
500      |a Data budowy obiektu: 1679-1773, przebudowany: 1788, zniszczony: 1944, odbudowany 1945-66.
500      |a Tyt. nadany przez katalogującego.
500      |a Brak nazwy drukarni.
500      |a Data wykonania odb.: po 1960.
5208     |a Widok w kierunku prezbiterium.
530      |a Dostępny również w postaci kopii cyfrowej.
690      |a ARCHITEKTURA POLSKA
690      |a ARCHITEKTURA BAROKU
690      |a ARCHITEKTURA SAKRALNA
690      |a KOŚCIOŁY
690      |a WNĘTRZA SAKRALNE
690      |a AMBONY
690      |a OLTARZE
690      |a ZABYTKI ARCHITEKTURY
690      |a FOTOGRAFIA DOKUMENTALNA
85641    |u http://bcpw.bg.pw.edu.pl/publication/1013 |z Biblioteka Cyfrowa Politechniki Warszawskiej |4 no
997      |a S12 |b Poddębski
FRM      |a fot
NAB      |a BG0811
```

pole 245 - nawiasy

BCPW

pole 690 –
słowa kluczowe

Opis w formacie Dublin Core

Kościół św. Franciszka z Asyżu w Warszawie. Wnętrze

- ☐ Informacja bibliograficzna :
 - ☐ Tytuł : Kościół św. Franciszka z Asyżu w Warszawie. Wnętrze
 - ☐ Autor : Poddębski, Henryk
 - ☐ Data wydania oryg. : 1918
 - ☐ Temat i słowa kluczowe : ambony rokokowe ; architektura 17 w. ; architektura 18 w. ; architektura barokowa ; architektura polska ; architektura sakralna ; fotografia dokumentalna ; franciszkanie ; Jakub Fontana (1710-1773) ; Jan Chrzyciel Ceroni ; Józef Boretti ; Józef II Fontana ; Karol Bay ; kościół ; kościoły franciszkanów ; Mazowsze ; ołtarze barokowe ; Polish architecture ; ulica Zakroczyńska w Warszawie ; Warszawa ; wnętrza sakralne ; woj. mazowieckie ; zabytki architektury ; zakon franciszkanów
 - ☐ Opis : 17,4 x 12,7 cm ; Data budowy obiektu: 1679-1733, 1788 przebudowany, 1944 zniszczony, 1945-66 odbudowany ; data odb. po 1960 ; Widok w kierunku prezbiterium
 - ☐ Identyfikator zasobu : oai:bcpw.bg.pw.edu.pl:1171
 - ☐ Typ zasobu : fotografia
 - ☐ Format : image/jpeg
 - ☐ Źródło : [kliknij tutaj](#), żeby przejść
 - ☐ Powiązania : fotografia polska przed 1939 r.
 - ☐ Prawa : Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej ; Krystyna Kukiela, córka autora
 - ☐ Sygnatura BCPW : DL.000262

Pokaż treść!

Opis dokumentu – różne podejścia

Czym jest obiekt dla:

- bibliotekarza – pocztówka A. Bułhaka
- historyka fotografii – zdjęcie artysty Jana Bułhaka wydane w 1925 z serii pocztówek przedstawiających warszawskie obiekty zabytkowe
- historyka sztuki – fotografia dokumentalna, wnętrze polskiej rezydencji królewskiej w stylu klasycystycznym, związanej z twórczością Merliniego, Bacciarellego...
- przeciętnego użytkownika biblioteki cyfrowej – stare zdjęcie sali balowej

Przykład opisu – z innej biblioteki

Opis wydania

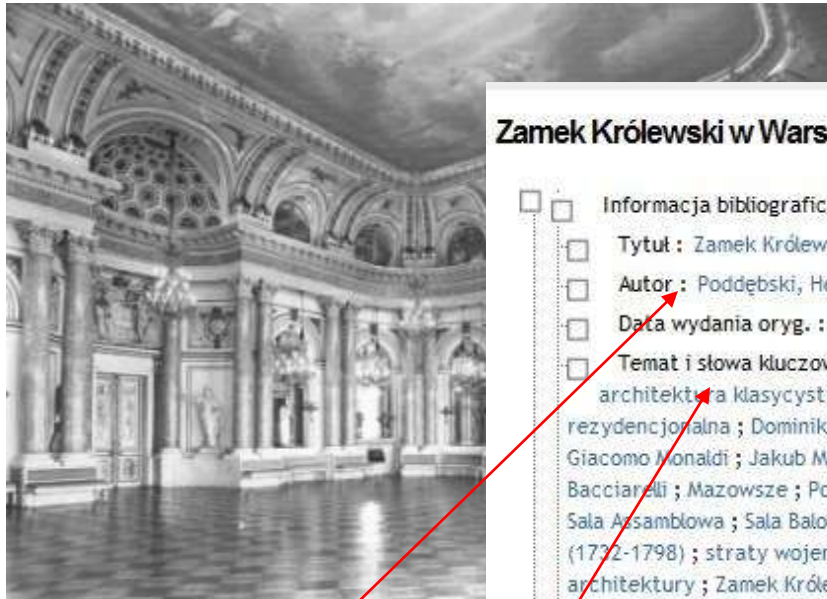
Warszawa - Zamek Królewski - Sala Assamblowa - Dźrwi śródkowe

- ☐ Dublin Core v.1.1 :
 - ☐ Tytuł : Warszawa - Zamek Królewski - Sala Assamblowa - Dźrwi śródkowe
 - ☐ Autor : Buthak A.
 - ☐ Temat i słowa kluczowe : Polska ; Warszawa ; zamki
 - ☐ Opis : sygn. 3243
 - ☐ Wydawca : Drukarnia Narodowa w Krakowie ; Kraków
 - ☐ Typ publikacji (np. albumy, gazety, pamiętniki) : pocztówki
 - ☐ Format : image/x.djvu
 - ☐ Identyfikator publikacji : oai:www.wbc.poznan.pl:45363
 - ☐ Język : pol
 - ☐ Prawa do dysponowania publikacją : Biblioteka Kórnicka PAN

Przykład opisu – BCPW

Zamek Królewski w Warszawie. Sala Wielka

- ☐ Informacja bibliograficzna :
 - ☐ Tytuł : Zamek Królewski w Warszawie. Sala Wielka
 - ☐ Autor : Poddebski, Henryk
 - ☐ Data wydania oryg. : 1929
 - ☐ Temat i słowa kluczowe : Andre le Brun ; architektura 18 w. ; architektura klasycystyczna ; architektura polska ; architektura rezydencjonalna ; Dominik Merlini ; fotografia dokumentalna ; Giacomo Monaldi ; Jakub Monaldi ; Jan Chrystian Kamsetzer ; Marcello Bacciarrelli ; Mazowsze ; Polish architecture ; rezydencje królewskie ; Sala Assemblowa ; Sala Balowa ; Stanisław August Poniatowski (1732-1798) ; straty wojenne ; Warszawa ; wnętrza rezydencjonalne ; woj. mazowieckie ; zabytki architektury ; Zamek Królewski w Warszawie ; zamki
 - ☐ Opis : 12,2 x 17,0 cm ; Data budowy obiektu: 1777-1781 ; data odb. po 1960
 - ☐ Identyfikator zasobu : oai:bcpw.bg.pw.edu.pl:1149
 - ☐ Typ zasobu : fotografia
 - ☐ Format : image/jpeg
 - ☐ Powiązania : fotografia polska przed 1939 r.
 - ☐ Prawa : Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej ; Krystyna Kukiela, córka autora
 - ☐ Sygnatura BCPW : DL.000262

[Pokaż treść!](#)

Seria

Wnioski

- Potrzebni specjaliści dziedzinowi
- Tezauryusy czy słownik na podstawie zapytań czytelników?
- Znaczenie słownika synonimów. W przyszłości sieć semantyczna?
- Potrzeba badań zapytań i wykorzystania b. cyfrowych
- Określenie preferencji i profili czytelników
- Współpraca czytelników – Web 2.0

BCPW

➤ Dziękujemy za uwagę

Kontakt:

kucharska@bg.pw.edu.pl

wornbard@bg.pw.edu.pl

miller@bg.pw.edu.pl

<http://www.bg.pw.edu.pl>

<http://bcpw.bg.pw.edu.pl>

Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej

Biblioteka Cyfrowa PW